

Brusel, 20.8.2019
C(2019) 6189 final

Vážený pan
Mgr. Ondřej BENEŠÍK
předseda výboru pro evropské záležitosti
Poslanecké sněmovny
CZ-118 26 PRAHA 1

Vážený pan
Mgr. Radek VONDRÁČEK
předseda Poslanecké sněmovny PČR
Sněmovní 4
CZ-118 26 PRAHA 1

Vážený pane předsedo,

chtěli bychom Poslanecké sněmovně poděkovat za její stanovisko ke sdělení „Efektivnější a demokratičtější rozhodování v politice EU v oblasti energetiky a klimatu“ (COM(2019) 177 final).

To je součástí balíčku čtyř sdělení¹ zaměřených na posílení Unie a jejího vnitřního trhu, které avizoval předseda Komise Jean-Claude Juncker ve svém projevu o stavu Unie v roce 2017 a 2018. Mají iniciovat diskusi o použití tzv. překlenovacích ustanovení v různých oblastech politiky. V této souvislosti bereme obavy vyjádřené Poslaneckou sněmovnou vážně a chtěli bychom ke sdělení poskytnout určitá vysvětlení.

Vítáme významný pokrok, kterého bylo v oblasti klimatu a energetiky dosaženo v rámci stávajících pravidel hlasování v Radě, rádi bychom však upozornili na některé nedorozřešené otázky.

Současný rozhodovací postup umožnil Radě, ve spolurozhodování s Evropským parlamentem, přijmout kvalifikovanou většinou všechny legislativní návrhy zahrnuté v balíčku s názvem Čistá energie pro všechny Evropany, který vytváří ambiciózní, pevný a progresivní rámec v oblasti energetiky. Je však zřejmé, že přechod na čistou energii vyžaduje rozhodná opatření v oblasti, na kterou se nejnovější právní předpisy nevztahují, a tou je zdanění energie.

¹ Balíček tvoří ještě tato tři sdělení: *Silnější globální hráč: účinnější rozhodování pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU* (COM(2018) 647 final) ze dne 12. září 2018; *Kroky k zajištění efektivnějšího a demokratičtějšího rozhodování v daňové politice EU* (COM(2019) 8 final) ze dne 15. ledna 2019; a *Efektivnější rozhodování v oblasti sociální politiky: určení oblastí pro přechod k hlasování kvalifikovanou většinou* (COM(2019) 186 final) ze dne 16. dubna 2019.

Stávající směrnice o zdanění energie byla schválena v roce 2003². Je jednoznačně zastaralá a vyžaduje reformu. Hlavním cílem takové reformy by mělo být zajištění souladu s klimatickými a energetickými cíli. Současně je zapotřebí se věnovat i dalším důležitým otázkám, jako jsou rozdílné vnitrostátní daňové sazby, eroze základu daně, nejednotný přístup k osvobození od daně a snížení daní, nevyrovnaná nabídka a poptávka na evropském trhu s pohonnými hmotami a palivy a z toho plynoucí narušení vnitřního trhu, které se stále prohlubuje.

Reformu směrnice o zdanění energie navrhla Komise již v roce 2011. Článek 113 Smlouvy o fungování Evropské unie však vyžaduje, aby rozhodnutí v této věci byla v Radě přijímána jednomyslně, přičemž o hlavních bodech návrhu, a zejména o zavedení daňové složky týkající se emisí CO₂, nebylo možné jednomyslné shody členských států dosáhnout. Svůj návrh Komise nakonec stáhla.

Komise se samozřejmě vždy snaží vytvářet a předkládat takové návrhy právních předpisů, které by měly šanci získat širokou podporu všech členských států. Ze samotné podstaty legislativního procesu ovšem vyplývá, že názory jednotlivých vlád se mohou lišit. Má-li být rozhodovací proces efektivní, je potřeba hledat kompromisní řešení. Pravidlo jednomyslnosti však prostor pro kompromis výrazně zužuje. V jeho důsledku totiž vlády někdy raději využijí svého práva veta, než aby přispěly k nalezení vyváženého celoevropského řešení, ze kterého by měli prospěch všichni.

Ve sdělení se zdůrazňuje, že v důležitých otázkách by měla být Evropská unie schopna jednat rychleji a rozhodněji. Toho lze dosáhnout právě využitím kvalifikované většiny, která má navíc výhodu rovného zapojení Evropského parlamentu. Kvalifikovaná většina také vytváří větší prostor k diskusi a pragmatickým řešením, která odrážejí zájmy všech. Tento pružný, účinný a rychlý přístup k rozhodování umožnil Unii stát se celosvětovým tvůrcem norem a referencí v oblastech politiky, jako je ochrana životního prostředí a spotřebitelů, zaměstnanost a sociální normy, ochrana údajů, jakož i volný a spravedlivý obchod.

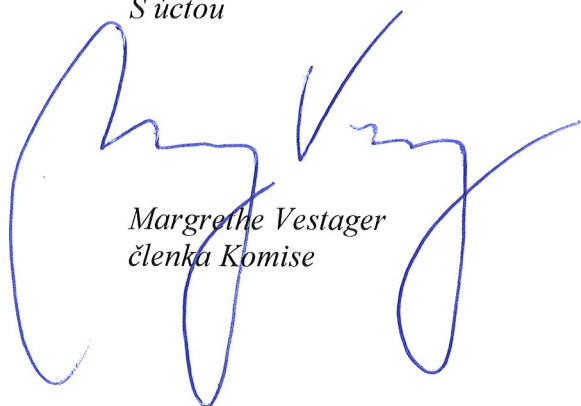
Je rovněž vhodné posoudit společně s Evropským parlamentem, Radou a dalšími zúčastněnými stranami, jak nejlépe zvýšit demokratickou odpovědnost a transparentnost v rámci Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Smlouvy o Euratomu). V této souvislosti Komise připomíná, že se ve sdělení nenavrhuje Smlouvu revidovat.

Jak je ve sdělení vysvětleno, Smlouva o Euratomu nestanoví zjednodušený postup umožňující její revizi (tedy neobsahuje překlenovací ustanovení podobná ustanovením ve Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, přičemž překlenovací ustanovení uvedených dvou smluv se na Smlouvu o Euratomu nevztahují). Ve sdělení se pak pouze uvádí, že takováto změna by musela být součástí širšího procesu reformy Smlouvy – za použití řádného postupu pro přijímání změn Smluv podle článku 48 Smlouvy o Evropské unii – a měla by být zvažována v dlouhodobějším horizontu po roce 2025.

² Úř. věst. L 283, 31.10.2003, s. 51.

Doufáme, že jsme uvedenými vysvětleními na připomínky Poslanecké sněmovny dostatečně reagovali, a těšíme se na další pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

A handwritten signature in blue ink, consisting of several large, fluid loops and strokes, characteristic of Margrethe Vestager's signature.

*Margrethe Vestager
členka Komise*